Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de annunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*: în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta“ ese în fiecare di
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 106. Brașovŭ, Sâmbătă 12 (24) Maiu 1890.

Brașovŭ, 11 Maiu st. v.

Proiectulŭ de lege pentru revisuirea legii incolatului s'a adusŭ în dilele acestea la desbatere în camera deputaților din Pesta.

Deputații din partida stângei estreme, séu a kossuthiștilorŭ, au evitatŭ în vorbirile lorŭ de a spune, că scopulŭ acestui proiectŭ este reîncetățenirea lui Kossuth, care cu diua de 1 Ianuarie 1890 a încetatŭ a mai fi cetățénŭ alŭ statului ungarŭ.

Cu tóte acestea s'au găsitŭ deputați, carĭ numai partisanĭ ai guvernului nu se potŭ numi, cum e și contele Stefan Karolyi, carĭ au mărturisitŭ, că proiectulŭ de lege nu s'a adusŭ decât numai pentru idolulŭ dela Turin, și astfelŭ s'au declaratŭ contra proiectului, lucru ce l'a făcut și Apponyi, șeful partidei oposițiunei moderate, care de altmintrelea mai în tóte cestiunile a mersŭ mână 'n mână cu partida kossuthistă.

In acéstă afacere guvernulŭ, prin graiulŭ ministrului-președinte Szapary, a luatŭ dela începutŭ posițiune în contra proiectului. Și nicĭ nu se putea altfelŭ, când sciutŭ e, că proiectulŭ de lege pentru revisuirea legii incolatului nu era altceva decâtŭ o manifestațiune în contra Maiestății Sale Monarchului, o manifestațiune în contra dinastiei și în contra orĭ-cărei legăturĭ a statului ungarŭ cu jumătatea de dincolo a monarchiei, cu Austria.

Acésta a recunoscut'o, orĭ mai bine disŭ a trebuitŭ s'o recunóscă însușĭ guvernulŭ, în numele căruia contele Szapary s'a provocatŭ la scrisórea lui Kossuth din 9 Decemvre anulŭ trecutŭ, în care revoluționarulŭ și antidinasticulŭ Kossuth a declaratŭ, că sub raporturile de adĭ nicĭ nu vrea sĕ fiă cetățénŭ ungarŭ și nicĭ nu se va considera nicĭ-odată ca supusŭ alŭ actualului capŭ alŭ statului.

Ministrulŭ Szapary a și cerutŭ camerei sĕ respingă proiectulŭ, bine sciindŭ, că primirea lui ar fi fatală pentru orĭ-ce guvernŭ, cum fatală a fostŭ acéstă afacere și pentru sdrobitulŭ „sdrobitorŭ alŭ națiunilorŭ nemaghiare“, pentru d-lŭ Tisza, care a dispărutŭ în lumea neantului, ca ceva ce nu mai este și nicĭ n'a fostŭ.

Caracteristicŭ pentru simțĕmintele „patriotice“ și „dinastice“ ale kossuthiștilorŭ este espectorarea deputatului Helffy, că respingerea proiectului ar însemna „a huli pe Dumnedeu“.

Nu-i vorbă, președintele camerei a datŭ imediatŭ unŭ avertismentŭ marelui adoratorŭ alŭ revoluționarului și antidinasticului Kossuth, dér espectorarea lui Helfy rĕmâne cu tóte acestea ca o calificare a „patriotismului“ și „dinasticismului“ tuturorŭ acelorŭ pretinșĭ „patriotĭ“ ungurĭ, carĭ au grămăditŭ pe gârbovulŭ din exilŭ cu diplome de cetățeniă onorifică.

Dér espectorarea kossuthistului Helfy e și o dovadă despre simțĕmintele creștinescĭ, de care suntŭ nutrite inimile adoratorilorŭ lui Kossuth. Audĭ năsdrăvăniă unguréscă: a lăsa pe dușmanulŭ dinastiei și alŭ monarchiei, pe inimiculŭ neîmpăcatŭ alŭ națiunilorŭ nemaghiare, pe care le-ar fi șters de pe fața pământului, décă ar fi statŭ în puterea lui, a'lŭ lăsa, dicemŭ, sĕ-șĭ ispășéscă pĕcatele, însemnéză „a huli pe „Dumnedeu“!

Espectorarea lui Helfy va rĕmâne o pată neștérsă pe „patriotismulŭ“ și „dinasticismulŭ“ celorŭ carĭ au nerușinata cutezanță a timbra la orĭ-ce ocasiune de „nepatriotice“ pe cele mai fidele popóre ale tronului și monarchiei, numai fiindcă acestea suntŭ hotărîte a'șĭ apĕra chiar cu sacrificiulŭ vieții individualitatea lorŭ națională!

Discuția asupra proiectului amintitŭ însĕ, care de bună sémă va fi respinsŭ, ne mai dovedesce încă unŭ lucru: că și dușmanii națiunilor nemaghiare sciu de frică, când în pornirile lorŭ sinistre li-se pune cu energiă stavilă.

Vorba ceea: Domnŭ de vréi a fi, sĕ fii, dér de frică totŭ sĕ scii.

DIN AFARĂ.

Bismarck despre situația actuală.

Diarulŭ „Matin“ din Parisŭ publică o lungă convorbire, ce a avut'o unŭ colaboratorŭ alŭ sĕu, *Henry de Houx*, cu principele Bismark, din care convorbire estragem următórele enunciațiunĭ ale fostului cancelarŭ germanŭ, privitóre la situația actuală europénă:

„Germania“, dise Bismarck, „*nicĭ-odată*, dér bine sĕ mĕ înțelegețĭ, nicĭ-odată *nu va provoca la rĕsboiu pe Franța. Germania nicĭ din depărtare, nicĭ din apropiere, nicĭ imediatŭ séu mediatŭ nu va căuta pretecstulŭ unui rĕsboiu*. Dér noi, chiar și décă amŭ vré, nu v'amŭ puté ataca pe d-vóstră, fiindcă constituția nóstră opresce ca noi sĕ folosimŭ pe apĕrătorii patriei și glótele nóstre pentru unŭ rĕsboiu ofensivŭ. Décă noi amŭ vătĕma constituția, atacându-vĕ pe D-vóstrĕ, poporulŭ șĭ-ar întórce armele, ce i-le-amŭ încredințatŭ, asupra guvernului. Poporulŭ germanŭ e tocmai așa de pacînicŭ, ca și de patriotŭ, și bucurosŭ îșĭ varsă sângele pentru integritatea patriei, dér vai aceluia, care l'ar scóte din munca și liniștea lui, ca sĕ-lŭ ducă la unŭ rĕsboiu ofensivŭ. Poporulŭ nostru a devenitŭ industrialŭ și comercialŭ, trăgêndŭ folosulŭ posibilŭ de unde póte. Poporulŭ nostru nu se află întro stare așa de îmbucurătóre ca alŭ D-vóstrĕ și nu trăesce pe unŭ pământŭ binecuvêntatŭ de natură; cu tóte acestea a făcutŭ progrese așa de marĭ, încâtŭ *astădĭ mai multŭ îi aduce lui pacea decâtŭ rĕsboiulŭ*. Dér pentru asta elŭ ar purta unŭ rĕsboiu cu atâtŭ mai mare însuflețire, pentru că el ar trebui sĕ-șĭ apere fructele ostenelelorŭ sale așa de marĭ. Elŭ însĕ nu se va compromite nicĭ odată prin unŭ atac ne'ndreptățitŭ, afară de aceea *nicĭ n'are dreptŭ la teritoriulŭ strĕinŭ*.... Sĕ ne rĕsboimŭ cu d-vóstrĕ, și de ce, căcĭ noi n'avem nimicŭ de luatŭ dela d-vóstrĕ? Totŭ așa n'am avé causă nicĭ pentru unŭ altŭ rĕsboiu. Spre ce scopŭ sĕ purtămŭ noi unŭ rĕsboiu? Noi nu pretindemŭ nimicŭ, nicĭ pământulŭ Germaniei de josŭ, nicĭ ținuturile baltice, carĭ fórte greu suntŭ de mistuitŭ. Noi credemŭ, că *integritatea Franciei este necesară tocmai așa, ca și integritatea Austro-Ungariei*. Noi scimŭ fórte bine, *că Rusia ar sări în ajutorulŭ Franciei, décă noi v'amŭ ataca, întocmai cum amŭ păși noi la mijlocŭ, décă Rusia ar ataca pe Austro-Ungaria.... Eu am doritŭ pace cu Francia*. Potŭ dice, că am voitŭ pacea chiar și cu incidentulŭ Schnaebele. Desarmarea este o chimeră; popórele nicĭ-odată nu se vorŭ încrede în lealitatea vecinilorŭ lorŭ.... Am făcutŭ rĕsboiu ca sĕ creezŭ Germania, am încheiatŭ alianțe pentru că am iubitŭ totdéuna pacea și ca Germania sĕ rĕmână totdéuna nevătămată și neatinsă“.

Vorbindŭ de unŭ rĕsboiu cu Rusia, către corespondentulŭ lui „Nov. Vremja“ Bismarck a disŭ:

„Eu totdéuna am fostŭ contra unui rĕsboiu cu Rusia. Décă crede cineva, că nu este lucru grozavŭ a te rĕsboi cu Rusia, amarŭ se înșélă. A purta în Zanzibar unŭ rĕsboiu nu e lucru primejdios, dér unŭ rĕsboiu în Rusia ar fi fórte periculosŭ și fără de scopŭ... A te rĕsboi cu Rusia e mai primejdiosŭ ca cu orĭ și care altă putere, fiindcă n'are numai putere militară, ci ea te învinge cu érna și cu depărtarea, două din cele mai puternice arme ale ei.... și ce e mai multŭ, poporulŭ rusŭ are însușirĭ, pe carĭ alte popóre abia le vorŭ avé: elŭ totdéuna este îndestulitŭ cu ce are, precum și cu modulŭ sĕu de traiu. Tóte acestea asigură pe Rușĭ în contra unui rĕsboiu ofensivŭ...“.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

Paulŭ Sudram.

Novelă, de *H. Tharau*, trad. lib. de Julia.

II.

In suburbiulŭ unei marĭ reședințe a Germaniei de nordŭ, într'o umbrósă și ascunsă grădină, zăcea modesta căsuță. Evitămŭ însemnarea de „Vilă“, căcĭ acestŭ edificiu simplu avea așa puținŭ dreptŭ a-șĭ însuși acéstă titulatură, ca și altele cu miile asemenea lui. Singurŭ proprietarulŭ, care după o petrecere de mai mulțĭ anĭ pe clasiculŭ pământŭ sudicŭ șĭ-a adusŭ unulŭ dintre cele mai moderne modelurĭ de edificatŭ, ar puté da o asemenea numire monotonei lui locuințe, ce o considera ca o ironiă propriă. Afară de aceea gustulŭ lui era pentru simplitate; orĭ-ce aparință falsă uria din adênculŭ sufletului, așa că orĭ cărei pasiunĭ moderne, ce i-ar puté înălța simplulŭ lui nume, i-se opunea hotărîtŭ.

Acéstă direcțiune reală, care la unŭ bărbatŭ atâtŭ de tînĕrŭ fórte arare-orĭ se ivesce într'unŭ modŭ așa de espresivŭ, îlŭ îndreptăția la temerea, că cu timpŭ ea s'ar puté desvolta într'unŭ felŭ de asprime și de nesuferibilă pedanteriă. Intêmplarea însĕ îșĭ află compensațiunea, care după descrierea acésta va suna straniu: bărbatul era *artist-sculptor*. Și era un artistŭ în înțelesulŭ strînsŭ alŭ cuvêntului. Incă din frageda tinerețĕ începêndŭ cultivarea acestei arte i-a părutŭ cea mai înălțătóre dintre tóte surorile ei, căcĭ o simția mai aprópe înrudită cu prototipulŭ și spiritulŭ omenescŭ. Și cu tóte acestea atâtŭ de sublimă și atâtŭ de departe i-se părea lui acésta, încâtŭ numai cu o sfiósă trăgănare s'a apropiatŭ de templulŭ ei. Când însĕ geniulŭ lui necurmatŭ îlŭ împingea înainte și'lŭ silia a'șĭ cuprinde capacitatea, ce alții de multŭ i-o recunoscuseră, ajunse la deplina și îmbucurătórea cunoscință, că și elŭ este chiămatŭ ca prin manifestarea frumosului și prin sublima nobilitare sĕ înainteze spre desăvîșire și astfelŭ sĕ se apropie către uniculŭ și adevĕratulŭ frumosŭ. . . .

Pe trăsurile, încă june, ale feței sale, era întipăritŭ adêncŭ timbrulŭ seriosității, ce părea că-'lŭ îmbĕtrânesce. Óre într'adevĕrŭ așa era? Nu părea acéstă față luminată cu nedispensabila lumină a nordului — atelierulŭ, în care singurulŭ spiritŭ de înfrumsețare a proprietarului a fostŭ de ajunsŭ pentru a satisface dorința și a îndestuli recerințele sanctuarului unui artistŭ?

Elŭ tocmai venì din o sală învecinată, unde a datŭ instrucțiunĭ la nisce lucrătorĭ, ce erau ocupațĭ. Dênsulŭ încă e în îmbrăcămintea-i ordinară de lucru, cu dalta în mână, ér unŭ prafŭ finŭ și albŭ, ce-i acoperea vestmintele și barba-i întunecată, arăta, că artistulŭ se află în mijloculŭ plăcutei sale activitățĭ.

Elŭ vrea sĕ pășéscă dinaintea unei grupe de marmoră, la care-i mai rĕmase numai aședarea unei mânĭ; privirea lui însĕ se oprı pe o altă grupă din unghiulŭ contrarŭ alŭ atelierului, și acésta era, care-i fărmeca rarulŭ surisŭ de pe budele sale. Era unŭ micuțŭ și grațiosŭ Cupido din marmoră de Carara, plecatŭ pe genunchiu-i rotundŭ, cu arculŭ întinsŭ. Miculŭ deu se părea a avé intențiunea de a'șĭ descărca săgéta; așa de cu măestriă e sculptată carnea lui, așa de mișelesce i-se jucau moile gropițe, ochii și obrajii, și așa de favorabilŭ cădea în momentulŭ acesta lumina pe figura acestui copilŭ ca de vre-o șése anĭ, încâtŭ îțĭ venea sĕ credĭ, că s'ar mișca o suflare caldă în acéstă fermecătóre figură.

Și totușĭ nu! Ce nebună asĕmĕnare, câtŭ de sĕracă, câtŭ de rece și mórtă e cea mai sublimă creațiune a mânei omenescĭ pe lângă marele capŭ de operă alŭ Sculptorului!

Lângă statuă sta rădimată o copilă micuță, ca de trei anĭ. Mânuța ei roșietică și-o ținea înfășurată în jurulŭ grumadului micului deu și 'șĭ apĕsa înviboratu-i obrăjorŭ de obrăjorulŭ lui.

Ea zărì pe celŭ ce întrase și alergândŭ spre elŭ strigà:

„Gândesce, tată, miculŭ tînĕrŭ vré sĕ înpusce, dér Greta nu s'a îngrozitŭ, Greta l'a sĕrutatŭ!“

Impărtășirea nu era tocmai nouă, căcĭ Greta în intima-i cunoscință cu „albele păpușĭ ale tatăs'o“, încă de multŭ ar fi pututŭ da unŭ esamenŭ bine succesŭ despre ocupațiunea micului tînĕrŭ. Tatălŭ luà pe micuța în brațe și-o desmerdà, pe când o espresiune neesprimabilă și fericită'i lumina trăsurile lui, ce păreau întinerite, așa că 'țĭ venia sĕ-lŭ credĭ mai multŭ de-unŭ frate mai mare, decâtŭ de tatălŭ copilei.

Insĕ acésta a fostŭ numai unŭ ce fugitivŭ; elŭ trebuì în fine sĕ pună copila josŭ și sĕ se reîntórcă la lucrulŭ sĕu, pe care șĭ-a propusŭ a-lŭ termina încă înainte de a trece amurgulŭ. Fața lui îșĭ luà érășĭ espresiunea întunecósă

Pressa ruséscă și toastul împĕratului germanŭ.

Toastulŭ împĕratului germanŭ în Königsberg a făcutŭ sânge rĕu în Rusia. Pressa ruséscă mereu se ocupă de elŭ, considerându-lŭ ca unŭ toastŭ scandalisătorŭ și turburătorŭ de liniște. Deși împĕratulŭ germanŭ — dice corespondentulŭ din Petersburg alŭ lui „Times“ — a înțelesŭ în toastulŭ sĕu pe ostașii din Prusia sudică, carĭ au luatŭ parte la rĕsboiulŭ francesŭ din 1870, totușĭ aicĭ se crede ca sigurŭ, că împĕratulŭ a înțelesŭ directŭ pe Rusia, ca pe uniculŭ inimicŭ posibilŭ, pe care sabia poporațiunei Prusiei sudice îlŭ va face sĕ-i simtă puterea. Privitorŭ la aceste „Novoje Vremja“ dice: „Décă n'am sci, că cu ocasia toastelorŭ de câte orĭ se calcă hotarele, abătêndu-se dela cele ce voiau se dică, ar trebui sĕ considerămŭ toastulŭ din Königsberg *ca o amenințare directă și ca o provocare nemijlocită contra Rusiei*“. Organulŭ rusescŭ mai adauge, că originalitatea vorbirei împĕratului germanŭ stă în aceea, că elŭ apeléză fără de nicĭ o causă la sabia tuturorŭ acelor provincii, pe care le-a visitatŭ. „Grajdanin“ susține, că toastulŭ împĕratului germanŭ nu se unesce nicĭ cu visita împĕratului în Rusia, nicĭ cu acele considerațiunĭ umanitare, pe carĭ le arată fațā de poporulŭ muncitorŭ germanŭ.

Pregătirĭ de rĕsboiu.

Diarului „Pester Correspondenz“ i-se scrie următórele din Cracovia:

Foile militare rusescĭ se ocupă de nou într'unŭ modŭ fórte viu de întăriturile dela Lemberg, Cracovia și Przemysl. Este adevĕratŭ, că afacerea are cu multŭ mai mare însemnătate decâtŭ sĕ fi fostŭ trecută cu vederea de cătră vecinii noștri, dér agitația, cu care aceste foi își facŭ critica lorŭ, este o puternică mărturiă, că numitele întăriturĭ nicĭ decât nu suntŭ după gustulŭ lorŭ...

Fiă-cine scie, că regimentele austro-ungare aședate în Galiția suntŭ provĕdute cu cele de lipsă numai ca în timpŭ de pace, pe când armatele rusescĭ aședate la granițele Poloniei rusescĭ, în Basarabia și la granițele prusiane, suntŭ provĕdute cu tóte cele de lipsă pentru unŭ rĕsboiu seriosŭ și lungŭ. Considerândŭ, că deslegarea marei enigme depinde în urma urmelorŭ dela caprițiile autocratului rusescŭ și dela voința lui, considerândŭ mai departe, că o prea mare încredere din parte-ne ar aduce marĭ pericole pentru noi, înțelegemŭ pe deplinŭ dispozițiile luate de comanda supremă, de a se grămădi armata la punctele mai espuse periculului. Procurarea furagiului (nutrețurilorŭ) de lipsă pentru cavaleriă și artileriă fiindŭ încredințată furnisorilorŭ austriacĭ și maghiarĭ, sperămŭ cu mare încredere, că aceștia nu ne vorŭ păgubi prin prețurĭ ce trecŭ peste marginele normale. Inspectorulŭ generalŭ alŭ artileriei a visitatŭ de curêndŭ tóte depositele ținĕtóre de raionulŭ armatei de nordŭ și activitatea îndoită din arsenalulŭ din Viena împrăștiă tóte îngrijirile, carĭ se iviseră în urma scirilorŭ rĕspândite, că e lipsă de materialŭ necesarŭ. Poporațiunea polonă urmăresce cu mare interesŭ desvoltarea evenimentelorŭ...“

Din dieta boemă.

La 19 Maiu n. principele *Lobkovitz*, președintele dietei boeme, a deschisŭ desbaterile printr'o vorbire rostită parte în limba cehă, parte în limba germană. Lobkovitz a salutatŭ viu pe deputații germanĭ și a datŭ espresiune bucuriei, că toțĭ deputații cercurilorŭ germane suntŭ de fațā. Scopulŭ acestei diete, a disŭ Lobkovitz, este slăbirea și pe câtŭ se póte ștergerea contrarietățilorŭ naționale. Pactulŭ s'a făcutŭ sub auspiciile Maiestății Sale, dise prințulŭ sfîrșindŭ vorbirea de deschidere cu trei „hoch“-urĭ la adresa Maiestății Sale.

S'au constatatŭ apoi mandatele, dintre carĭ Germanii au 20. Dieta se va ocupa mai ântâiu cu separarea în două părțĭ a consiliului de cultură alŭ țĕrii și a consiliului scolarŭ, apoi de proiectulŭ de lege pentru scólele minoritățilorŭ, ér legea privitóre la curii, precum și noua lege electorală nu vorŭ veni la desbatere decâtŭ mai târdiu.

In ședința dela 20 Maiu n. deputatulŭ Kinsky a propusŭ, ca tóte proiectele privitóre la pactŭ sĕ se pună la disposiția unei comisiunĭ de 27 membri. In numele Cehilorŭ tinerĭ Kutschera a declaratŭ, că nu se opune la acésta findcă și Cehii tinerĭ doresců, ca sĕ se facă tóte încercările de-a se elimina din pactŭ părțile păgubitóre. Propune apoi ca sĕ se alégă o comisiune de 36 membri și nu de 27, dér propunerea acésta a cădutŭ fațā cu a lui Kinsky. La cererea lui Gregr s'au cetitŭ ca la 800 de apelațiunĭ în contra primirei pactului. In ședința de după prândŭ Cehii tinerĭ au voitŭ sĕ impedece desbaterile făcêndŭ obstrucțiune. Conducĕtorulŭ Cehilorŭ tinerĭ, *Gregr*, a mai propusŭ sĕ se amâne desbaterile asupra pactului până când se vorŭ pute presenta protocólele luate, dér propunerea lui în urma vorbirei lui *Plener* nu s'a primitŭ. După acestea prințulŭ *Schwarzenberg* a declaratŭ, că cuvêntulŭ datŭ în Viena nu se póte retrage. Abia séra la 8 óre și-au luatŭ desbaterile cursulŭ lorŭ firescŭ. Cehii tinerĭ au protestatŭ cu toții în contra singuraticelorŭ puncte din pactŭ. Desbaterile continuă.

SCIRILE DILEI.

Din dieta ungară. In ședința dela 21 Maiu n. c. s'a continuatŭ desbaterea asupra proiectului lui Irányi. După deputatulŭ Thaly a vorbitŭ *Dárday* Sándor în contra proiectului, dicêndŭ între altele, că Aiudulŭ n'a cădutŭ la 1848 jertfa ideilorŭ revoluțiunei, ci a rătăcirilorŭ de mai târdiu ale lui Kossuth. A vorbitŭ apoi *Mocsary* condamnândŭ declarațiile raportorului, care a disŭ, că celŭ ce-șĭ uită de patria sa merită sĕ fiă despoiatŭ de dreptulŭ de cetățénŭ. Mocsáry e pentru proiectŭ, și dimpreună cu elŭ Hentaller, Dobai și Madarász, care au combătutŭ pe Dárday. In ședința dela 22 Maiu, Hermann Otto a ținutŭ o vorbire fórte aspră contra guvernului. După Hermann luă cuvêntulŭ Tisza Istvan, care spuse pe fațā scopurile ce urmăresce oposiția prin aceea, că cere reîncetățenirea lui Kossuth. Vorbi apoi Apponyi declarândŭ, că nu primesce proiectulŭ findcă stă în oposiția cu conceptulŭ de dreptŭ.

***

Escursiune la Berlinŭ, Hamburg, Svedia și Norvegia arangiază biroulŭ de bilete din Pesta alŭ căilorŭ ferate ung., și anume așa, că participanții potŭ călĕtori după placŭ numai la Berlinŭ și retour, orĭ la Hamburg și retour, orĭ până la Capulŭ nordicŭ și retour. Cei carĭ facŭ călĕtoria întrégă trebue sĕ'șĭ ia biletŭ și pentru întréga provedere, ér cei carĭ mergŭ la Berlinŭ și Hamburg, numai décă voescŭ. Acéstă escursiune sĕ nu se confunde cu cea care o arangiază o societate privată totŭ pentru aceeașĭ cale. Călĕtorii până la Berlinŭ și Hamburg, carĭ voescŭ a folosi acéstă ocasiă ca sĕ vadă băile de mare germane și belgiane, orĭ carĭ dorescŭ sĕ rĕmână acolo mai multŭ timpŭ, află pentru acésta cele mai favorabile raporturĭ. In Berlinŭ tocmai pe acelŭ timpŭ suntŭ festivitățile reuniunilorŭ de vênătorĭ. Biletele pentru Berlinŭ, Hamburg și Capulŭ nordicŭ, ducere și întórcere, au o valóre de 60 de dile, prin urmare călĕtorii la băile de mare potŭ sĕ'șĭ ia totŭ în biroulŭ din Pesta bilete de ducere la băi dela Berlinŭ și Hamburg și retour, precum și bilete de întreținere pentru hotelurile dela băĭ, cu prețurĭ multŭ mai ieftine, de cum costă acolo. Programulŭ amĕrunțitŭ va urma. Prenotările se primescŭ deja acum. Prețurile suntŭ: Dela Pesta la Berlinŭ cu ședere de 3 dile și îndĕrĕtŭ, cu întrégă întreținerea: cl. I. 96 fl., cl. II 74 fl.; fără întreținere: cl. I 66 fl., cl. II 52 fl. Dela Pesta la Hamburg cu ședere de 3 dile în Berlinŭ și 1 di în Hamburg și îndĕrĕtŭ, cu întréga întreținere: cl. I 110 fl., cl. II 85 fl.; fără întreținere: cl. I 80 fl., cl. II 60 fl. Dela Pesta până la capulŭ nordicŭ și îndĕrĕtŭ (durata călĕtoriei 32 dile): cl. I 660 fl., cl. II 550 fl.

***

Sultanulŭ și biserica ortodocsă. Patriarchulŭ ecumenicŭ din Constantinopolŭ a fostŭ dilele trecute la Sultanulŭ în palatulŭ Yildiz, unde i-a așternutŭ raportulŭ ultimei ședințe a sinodului asupra bisericei ortodocse din Turcia. Patriarchulŭ a fostŭ primitŭ cu multă ceremoniă. Maj. Sa la câteva dile după ce a cetitŭ raportulŭ a pusŭ sĕ'i esprime patriarchului mulțămita sa. A promisŭ, că va lua în considerațiune și va protegia drepturile bisericei ortodocse, asigurându'i totŭ-odată și privilegiile ce'i competŭ.

***

Societatea „Concordia“ din Blașiu va arangia o petrecere de véră Lunĭ în 2 Iunie n. c. în grădina lui Comșa din Veza, ér Marțĭ în 3 Iunie n. c. va ține adunarea generală pentru a alege juriulŭ administrativŭ. Prețulŭ intrărei la petrecere este: de persónă 50 cr., de familiă 1 fl. Oferte marinimóse se primescŭ cu mulțămită și se vorŭ cuita pe cale diaristică. In casŭ de ploiă, se va amâna petrecerea pe Dumineca viitóre.

***

Patru ca Juda. Lui „Sieb. Deutsch. Tgbltt“ i-se scrie din Bistrița, că fișpanulŭ Banffy-pașa a premiatŭ cu câte 25 fl. pe patru învĕțătorĭ poporalĭ pentru resultatele obținute în istoria limbei ungurescĭ. Carĭ suntŭ acei patru învĕțătorĭ, fóia numită nu ne spune. Ar trebui sĕ'i cunóscă lumea.

***

Furtŭ de găinĭ. In nóptea dinspre Marțĭ i-s'au furatŭ grădinarului Toma Pajorin dela șcóla de înotatŭ a orașului 9 găinĭ din cotețŭ. Bănuiala d'a fi sĕvĕrșitŭ furtulŭ cade asupra unui cunoscutŭ hoțŭ de găinĭ din Scheiu.

***

Mamă negligentă. In Aszupatak o țĕrancă încăldi cuptorulŭ ca sĕ cócă pâne, își lăsă copilulŭ ei celŭ micŭ lângă cuptorŭ, închise ușa și se duse sĕ'șĭ vadă de altŭ lucru. Până sĕ se întórcă, copilulŭ arsese și 'lŭ găsi cărbune. Asemenea mame arŭ trebui aspru pedepsite.

***

Darŭ. Maiestatea Sa a dăruitŭ 100 florinĭ comunei bisericescĭ din Comăna de susŭ, spre scopurĭ bisericescĭ și școlare.

***

---

ca de obiceiu, și care numai câte-odată era mișcată de o radă de lumină, când arunca câte o privire cătră copila ce se juca.

Micuța Margareta, care era dedată fără de frățiorĭ, își afla singură ocupațiunĭ cu ajutorulŭ fantasiei sale; între aceste își continua une-orĭ jocurile cu atâta zelŭ și strădaniă, încâtŭ celorŭ marĭ li-ar fi pututŭ servi de esemplu cum scia ea urmări unele scopurĭ importante.

Tocmai și-a fostŭ scosŭ jucăriile dintr'unŭ dulapŭ de părete: nisce păpușĭ, farfurii, tave și altele, și făcea pe económa, și își îmbia óspeții cu beuturĭ răcoritóre de pe tavele ei. Celŭ mai plăcutŭ companionŭ de jocŭ i-a fostŭ și i-a rĕmasŭ miculŭ Cupido. Ilŭ netedia și-lŭ desmerda, îmbiându-lŭ cu bucatele pregătite de ea, și adresându-i nenumĕrate întrebărĭ, ale cărorŭ rĕspunsurĭ le lua totŭ ea asupră-șĭ.

Greta scia, că tatălŭ ei când avea dalta în mână, era tăcutŭ și nu-i plăcea sĕ fiă conturbatŭ. Ea atuncĭ se întreținea bucurosŭ cu miculŭ ei săgetătorŭ, care după părerea ei nu era de locŭ tăcutŭ și-'i rĕspundea la tóte precisŭ, și așa cum era voia ei.

Așa continuară mai departe, seriosulŭ bărbatŭ cu lucrulŭ sĕu, ér vesela copilă cu jocurile sale, și deși adese-orĭ nu schimbau óre întregĭ nicĭ baremĭ unŭ cuvêntŭ, totușĭ presența fiă-căruia din ei devenise o recerință de viĕță pentru ambii. Micuța își întrerupea cu frică zelosulŭ ei jocŭ, când observa, că dalta tace, și artistulŭ a trecutŭ în sala vecină; pe elŭ încă'lŭ copleșia momentanŭ, în mijloculŭ celorŭ mai adêncĭ reverii, unŭ simțĕmêntŭ de singurătate și pustietate când nu audia drăgălașulŭ sgomotŭ de copilŭ. Arare-orĭ se întêmpla, ca bine crescuta copilă sĕ priméscă o dojană. Diua de astădĭ însĕ nu trecŭ fără de a o primi.

Greta intră în unulŭ din dulapurile de părete, în care s'a îndatinatŭ a-șĭ ține jucăriile—unde fŭ atrasă de o descoperire prețiósa. Unŭ paltonŭ femeiescŭ ponositŭ, unŭ vĕlŭ albŭ murdarŭ, unŭ eventaliu pestrițŭ și nisce scilpelĭ, ce óre-când le-a folosítŭ artistulŭ la studiu, îi cădură frapatei Greta în mână.

Pe lângă aceste încă o cunună de laurĭ uscată, pe care cine scie ce admiratorŭ alŭ artistului i-a depus'o odată la picióre, ér acesta a aruncat'o la o parte cu disprețulŭ, cu care respingea elŭ tóte lucrurile de acestŭ soiu.

Cu tóte aceste obiecte frumóse se împodobi copila cu o nespusă bucuriă, și cu eventaliulŭ în mână își luă apoi locŭ în mijloculŭ odăii, pe unŭ covorŭ, ca sĕ pótă fi admirată de tóte părțile.

Acum, întâiașĭ-dată în viĕța ei, nu fŭ îndestulită cu multele onorurĭ ale micului deu. 'I părea ceva obositorŭ a-i împrumuta cuvinte, și se simți îndreptățită a apela la tatălŭ sĕu:

„Tată, tată, uite-te totușĭ, Greta e fórte împodobită, Greta e o damă fórte frumósă.“

Artistulŭ se uită împrejurŭ și abia își recunoscŭ copila încărcată de pestrițele vechiturĭ, de sub carĭ eșiau la ivélă obrăjiorii ei inocențĭ c'o espresiune de mândriă îndestulitóre.

Cu doi pașĭ ajunse elŭ la copilă, îi luă cununa de pe capŭ, și tóte i-le aruncă la o parte, strigândŭ cu o vehemență de care totŭ lucrulŭ nu era vrednicŭ: „Greta a fostŭ astădĭ fórte neascultătóre, de va mai face Greta acésta, tata se va supĕra rĕu!“

Micuța privĭ spăriată la tótă strălucirea ce-i zăcea la pămêntŭ și deși cerca prin convulsivu-i sughițŭ a-șĭ înăbuși unŭ neplăcutŭ simțĕmêntŭ, totușĭ nu i ajuta nimicŭ, căcĭ două lacrimĭ marĭ i-se rostogoliră pe fațā în josŭ. Ca o reproșă ardĕtóre picară aceste lacrimĭ pe inima artistului. Cum a pututŭ elŭ sĕ fiă așa de vehementŭ cătră inocenta copilă? Ce puținŭ putŭ presimți Greta, pricina mișcărei sale, și câtŭ de nemeritată trebue sĕ'i apară ei pedépsa.

Elŭ luă copila în brațe. Curêndŭ mângâiată, ea se alipi cu dragoste cătră elŭ. Cu lucrulŭ însĕ s'a isprăvitŭ astădĭ. Merseră apoi în grădină, unde la umbră, pe covorulŭ de érbă verde, se juca și se alunga cu ea încóce și încolo ca unŭ copilŭ, ér îmbucurătorulŭ ei risŭ resuna departe, departe. Când se întunecase luă copila pe genunchĭ și-i povesti una dintre acele istoriore, audite așa de adese-orĭ, pe a cărei predare somnurósa ascultătóre punea prețŭ așa de mare, încâtŭ orĭ ce încercare a povestitorului de-a mai trece cu vederea unele și altele, ca sĕ ajungă mai curêndŭ în capĕtŭ, nu isbutia. Prin șoptа unei reclame ea-lŭ făcea totdéuna sĕ se întórcă érășĭ la firulŭ povestirei.

Grindină. Comunele Ghirişŭ, Luna de Arieşŭ, Grindŭ, Hădărău, Cheţa, Calianŭ, Sf.-Măria, Tăurenĭ, Sângerŭ, au fostŭ bătute fórte tare de grindină. Sĕmĕnăturile au suferitŭ fórte multŭ.

Corespondenţa „Gaz. Trans."

Din Susenĭ de pe Someşŭ, Maiu 1890.

Intr'o istoriă vechiă nemţéscă, ce o învĕţamŭ în copilăria mea, se ḑice, că Iuliu Cesar, când vorbia despre persónele, carĭ arŭ puté sĕ-i amăréscă viéţa, punea adese-orĭ amicilorŭ sĕi întrebarea: „Was haltet Ihr vom Kassius?" (pe românesce: „Ce socotiţĭ voi despre Cassiu?")

Lucru evidentŭ, că cugetele reservate şi simţĕmintele necurate n'au pututŭ fi ascunse hermetice dinaintea ochilorŭ lumei nicĭ într'unŭ Cassius.

Şi décă nu se va trece cu vederea împrejurarea, că în fruntea conjuraţiunei, a cărei victimă căḑu Cesar sub 23 de loviturĭ de pumnal, aflăm chiar pe Cajus Cassius Longinus, la a cărui adresă referia Cesar întrebarea de mai susŭ, trebue sĕ recunóscemŭ, că: „de unde nu-i focŭ, nu iese fumŭ," séu, că lumea nu greşesce rĕu în suspiţionărĭ.

Intocmai ca Cesar, ómenii, carĭ au inimă curată şi ţinŭ cu căldură la causa poporului românŭ grăniţerŭ din acestŭ ţinutŭ, de 10 anĭ încóce mereu se întrébă unulŭ pe altulŭ: „Was haltet Ihr vom... Ciocanŭ?"

In adevĕrŭ, ţinuta acestui bărbatŭ a fostŭ până acum fórte enigmatică şi neînţelésă. După-ce veghià cât-va timpŭ la patulŭ muribundei foi „Albina", veni ca profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ.

In decursŭ de vre-o 2 anĭ, urmări cu ochĭ de Argus pe ómenii din fruntea afacerilorŭ fondurilorŭ, şi când 2 inşĭ din fruntea acestorŭ fondurĭ, escontentândŭ pe creditorulŭ intabulatŭ în loculŭ primŭ pe nisce realităţĭ, unde fondulŭ era intabulatŭ în loculŭ alŭ 2-lea, au încheiatŭ contractŭ pe numele lorŭ, rĕmânêndŭ în sarcina lorŭ şi acoperirea pretensiunei fondurilorŭ, dênsulŭ aflà celŭ mai potrivitŭ momentŭ pentru a alarma lumea în potriva acestora şi a-i presenta ca pe nisce ómenĭ, carĭ lucră în favorulŭ lorŭ propriu pe conta fondurilorŭ.

Năsĕudenii curaţĭ la inimă, sciindŭ cu câtă greutate s'au câştigatŭ acele fondurĭ şi păzindu-le ca pe ochii din capŭ, în casulŭ de faţă au fostŭ accesibilĭ pentru suspiţionărĭ, şi fiind-că o procedură ca cea de mai susŭ póte fi legală, dér în modulŭ cum ni-se presintă póte fi şi nelealá, au delăturatŭ pe respectivii, causându-le o pierdere de peste 3000 fl.

Din momentulŭ acesta păşindŭ Ciocanŭ cu devisa: apĕrarea, regularea şi asigurarea intereselorŭ fondurilorŭ scolastice în specie şi a celorŭ grăniţerescĭ în generalŭ, a ajunsŭ în fruntea afacerilorŭ fondurilorŭ, ceea ce este indenticŭ cu a fi în fruntea afacerilorŭ generale ale acestui ţinutŭ, pentru-că celŭ puţinŭ trei din 4 părţĭ ale elementelorŭ de valóre din acestŭ ţinutŭ suntŭ angagiate cu esistenţa la fondurĭ, netrecêndŭ cu vederea, că pe atuncĭ se administrau şi fondurile scolastice confesionale gr. cat. prin amploiaţii fondurilorŭ scol. centrale şi de stipendii.

Ajunsŭ în fruntea afacerilorŭ fondurilorŭ, şĭ-a începutŭ politica — desastruóse în resultate—de a-şĭ câştiga şi asigura împrejurulŭ sĕu aderenţĭ cu trecere şi ómenĭ cu popularitate, făcêndŭ ca unii sĕ simtă însemnătatea bunăvoinţei lui, ér alţii lipsa aceleia, ceea ce i-a fostŭ uşorŭ mai înainte, fiind-că statute şi normative nu erau, ér mai târḑiu i-a fostŭ şi mai uşorŭ, după ce prinse mână bună cu despotulŭ despoţilorŭ, cu comisariulŭ Bánffy, cu alŭ cărui ajutorŭ dirigea lucrurile după placŭ, ajungêndŭ a fi în totŭ loculŭ conducĕtorŭ.

Astfelŭ stândŭ lucrurile, o parte din ómenĭ au începutŭ a-i linguşi, o parte însĕ, vĕḑêndŭ, că-sŭ pre slabĭ, decâtŭ sĕ pótă opri curentulŭ, s'au datŭ la-o parte lăsândŭ, firesce, şi rĕspunderea totŭ în sarcina d-lui Ciocanŭ.

Acum, trecêndŭ cu vederea peste tóte celelalte, lucrulŭ de căpetenĭă ĭi era, după cum ḑicea, apĕrarea, regularea şi asigurarea intereselorŭ fondurilorŭ pe basa de statute, şi ridicarea unui paladiu alŭ muselorŭ, alŭ unui edificiu gimnasialŭ.

Décă cercetămŭ, că întru câtŭ şĭ-a realisatŭ programulŭ în punctulŭ acesta, aflămŭ, că sub conducerea d-lui Ciocanŭ ni-s'a impusŭ din partea celorŭ de susŭ, pe la carĭ umbla d-sa aşa de desŭ, unŭ statutŭ, prin care suntŭ călcate în picióre tóte acele principii, alŭ cărorŭ luptătorŭ s'a declaratŭ d-sa de atâtea şi atâtea-orĭ. A rĕmasŭ cu tóte acestea asiguratŭ scaunulŭ directorului gimnasialŭ în comisiunea administrătóre şi nu s'a ştersŭ nicĭ diurnulŭ, nicĭ spesele de călĕtoriă după chilometru, carĭ suntŭ aşa de „modeste", încâtŭ după 10 ḑile petrecute la Pesta se urcă la 400 fl. Aflămŭ mai departe unŭ edificiu gimnasialŭ splendidŭ, alŭ cărui planŭ nu l'au aprobatŭ cei de susŭ până nu s'a destinatŭ în elŭ şi locuinţă pentru directorŭ.

Acum numai de nu s'ar întâmpla, ca totŭ de susŭ sĕ-lŭ siléscă pe d-lŭ Ciocanŭ, ca directorŭ, sĕ locuéscă în cuartirŭ la gimnasiu şi sĕ foloséscă şi grădina, căcĭ aşa a păţitŭ şi cu salarulŭ de directorŭ la fondurĭ, care i-s'a ridicatŭ dela 1200 fl. la 1500 fl. totŭ de susŭ, fără a-şĭ fi înaintatŭ rugare la comitetŭ, orĭ a-i fi propusŭ comitetulŭ ridicarea. Sĕrmanulŭ, câte i-se mai întêmplă!

Edificiulŭ gimnasiului, ridicatŭ cu 120.000 fl., este frumosŭ, ce-i dreptŭ, şi ne este onóre cu elŭ; ei, déră décă s'ar fi edificatŭ în loculŭ lui unulŭ numai cu 50—60,000 florinĭ atuncĭ fondulŭ nu s'ar fi cufundatŭ în datorii, nu trebuia sĕ se închidă şcólele triviale, nicĭ sĕ se ameninţe în esistenţă cele normale, şi cu atâtŭ mai puţinŭ ĭi venia cuiva în minte sĕ mai reflecteze la ajutorulŭ statului.

Incâtŭ privesce apĕrarea, regularea şi asigurarea celorlalte averĭ grăniţerescĭ, trebue sĕ recunóscemŭ, că d-lŭ Ciocanŭ a fostŭ de multŭ pentru împăciuire cu familia Kemény, dér advocaţii fondului ne spuneau înainte de acésta cu câţiva anĭ, că până este Dumneḑeu în cerŭ şi vre-o dreptate pe pĕmêntŭ, procesulŭ se va câştiga. Ei, dér de dreptate la noi, şi pentru noi, astăḑĭ nu póte fi vorba. Procesulŭ s'a purtatŭ şi pe bieţii grăniţerĭ i-a costatŭ 30 de mii fl., pe carĭ au sĕ-i plătéscă ca spese de procesŭ din venitulŭ pădurilorŭ.

Lucrulŭ ni-se presintă însĕ şi mai întristătorŭ, décă ne reamintimŭ făgăduinţele, ce ni-se făceau astă-tómnă, când ni-se propunea pacea cea de 315.000 fl. împodobite cu terenulŭ montanŭ etc. faţă cu poruncile ce le primimŭ astăḑĭ.

Spre surprinderea nóstră aflămŭ, că nu numai nu ni-se separéză frânghii de pădure pentru fiă-care comună, dér s'au statoritŭ şi ni-s'au impusŭ taxe, de carĭ noi nicĭ nu ni-amŭ adusŭ aminte. Astfelŭ fiă-care stână are sĕ plătéscă de véră 10 fl., apoi pentru unŭ lemnŭ uscatŭ 30 cr., pentru unulŭ verde 1 fl., apoi spesele forestieriului, carĭ încă se potŭ socoti la 15—30 fl. Luândŭ în considerare, că pe la noi trebue sĕ se mute fiă-care stână celŭ puţinŭ odată pe véră, ceea ce ar face 20 fl., apoi luândŭ în considerare, că de către tómnă o stână se desparte în 4—5 boteie, după numĕrulŭ păcurarilorŭ, trebue sĕ prevedemŭ o cheltuélă de celŭ puţinŭ 100 fl. la o stână pe o véră, carea ar face la o comună întrégă vre-o 4—500 fl., după numĕrulŭ stânelorŭ, ce le are.

Dér începêndŭ dela a. 1881 d-lŭ Ciocanŭ jócă şi unŭ felŭ de rolŭ politicŭ în mare, cum amŭ ḑice. Anume în acestŭ anŭ d-sa luà parte la statorirea programului naţionalŭ din Sibiiu, ér, de nu mĕ'nşelŭ, la reîntórcere prin Bistriţa lucră în contra acestui programŭ, motivându-şĭ procedura, în cercŭ restrînsŭ, cu aceea, că interesele nóstre pretindŭ sĕ se scie odată'n susŭ, că nu Jidovii suntŭ aicĭ dătătorĭ de tonŭ, ci noi. Totŭ asemenea lucră în contra programului nostru naţionalŭ şi la 1884, când cu alegerea de deputatŭ a lui Vizsolyi, sub cuvêntŭ, că interesele nóstre pretindŭ aşa. Totŭ aşa făcŭ d-lŭ Ciocanŭ şi cu 3 anĭ mai târḑiu, când cu alegerea deputatului Jelinék:

„Aḑĭ pasivŭ, mâne activistŭ
„Dér totŭ mare naţionalistŭ".

In adevĕrŭ, multe au mai poftitŭ interesele nóstre! Mereu, mereu ni-s'a ḑisŭ: sĕ cedămŭ acésta, ca sĕ câştigămŭ cealaltă, sĕ facemŭ acésta, că ni-se va face cealaltă, şi totŭ amŭ cedatŭ şi amŭ făcutŭ, până amŭ ajunsŭ de nu mai avemŭ ce sĕ mai dămŭ, de nu cumva „crucea pentru merite."

Trebue sĕ stea omulŭ încremenitŭ în faţa lucrurilorŭ, ce se desfăşură.

Atuncĭ, când prin statutŭ impusŭ ţi-se dechiară averea privată de avere publică, ér scólele se lipsescŭ de caracterul confesionalŭ şi se dau pradă unorŭ ómenĭ de felulŭ lui Havas, când prin pactŭ încheiatŭ cu guvernulŭ ţi-se calcă în picióre principiile proprii şi interesele cele mai vitale ale unui ţinutŭ de peste 40 comune, când după tóte acestea te ponenescĭ cu o cruce pentru merite, câştigate în o calitate, *ce n'ai ocupatŭ* (căcĭ Ciocanŭ a fostŭ directorŭ la fondurĭ, ér la gimnasiu a fostŭ totŭ cam substituitŭ prin altulŭ), conferită aceluia, sub a cărui conducere s'a pierdutŭ materialminte şi moralminte totulŭ; apoi la reîntórcere din Pesta se fii în Năsĕudŭ, în mijloculŭ grăniţerilorŭ, bineventatŭ din acestŭ incidentŭ din partea unui grăniţerŭ nou, — carele, ca omŭ de onóre, trebuia sĕ mulţăméscă de cinstea de a fi membru denumitŭ în corporaţiunile fondurilorŭ grăniţerescĭ, — şi sĕ mai veḑĭ, că abia-lŭ încunjură pe acela 5—6 grăniţerĭ, pe când la alte ocasiunĭ îţĭ erau prea micĭ încăperile: — e mai multŭ decâtŭ o ironiă a sorţii.

Dér d-lŭ Ciocanŭ se scie acomoda în tóte împrejurările. Cu ocasiunea gratulaţiunei pentru cruce, cum am aflatŭ, elŭ a ḑisŭ gratulanţilorŭ sĕi: „Acéstă distincţiune nu e a mea numai, ci şi a D-vóstră, carĭ m'aţĭ ajutatŭ în lucrărĭ"!

Pe câtŭ cunoscŭ eu însĕ, atâtŭ în Năsĕudŭ, câtŭ şi mai vêrtosŭ în celelalte comunităţĭ, puţinĭ se vorŭ afla, carĭ sĕ se bucure de acea cruce, nu pentru că dóră n'am avé simţŭ faţă de ómenii vrednicĭ, ci pentru-că n'amŭ fostŭ aşa de fericiţĭ, ca sĕ-lŭ putemŭ distinge noi cu *ordulŭ încrederei vecĭnice, alŭ recunoscinţei, mulţămitei şi stimei a 44 comune grăniţerescĭ.*

Scimŭ bine, că nu póte ḑice cu Cicero *„Jucundi acti labores"*. Cu tóte acestea 'i dorimŭ viéţă lungă, ca sĕ putemŭ ḑice fiilorŭ fiilorŭ noştri: Etă omulŭ, sub a căruia stăpânire s'au perdutŭ tóte!

DIVERSE.

Ce face gelosia! Se scrie din Triest, că acolo s'a întêmplatŭ în ḑilele trecute o dramă sângerósă, din causa gelosiei. Intr'una din casele din Via San Philipo locuia o păreche de ómenĭ. Bărbatulŭ, cu numele Nazario Diro, din gelosiă a străpunsŭ c'unŭ cuţitŭ de două orĭ pe nevastă-sa, apoi şĭ-a tăiatŭ şi lui gâtlegiulŭ. Femeia a muritŭ, bărbatulŭ încă trăesce. Nenorocita păreche lasă în urma sa unŭ băiatŭ numai de 6 anĭ.

Ucigaşĭ bestialĭ. In comuna Zastavka din cerculŭ Konitz (Moravia), locuitorulŭ Wychodil fŭ ucisŭ cu unŭ ciocanŭ de nevastă-sa şi de ginere-sĕu, cadavrulŭ fŭ tîrîtŭ apoi în podulŭ casii căreia i-s'a datŭ focŭ. Pe lângă acéstă casă au mai arsŭ încă alte şése. Cadavrulŭ a fostŭ aflatŭ cărbune. Ucigaşii se află 'n mânile justiţiei.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 23 Maiu st. n. 1890.

Bancnote romînescĭ	Cump.	9.32	Vênd.	9.35
Argintŭ românescŭ -	„	9.27	„	9.30
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.34	„	9.36
Lire turcescĭ - - -	„	10.58	„	10.62
Imperialĭ - - - -	„	9.58	„	9.62
Galbinĭ .	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	132.50	„	134.—
Mărcĭ germane - -	„	57.40	„	57.60

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Maiu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	103.95
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	99.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ - - - - - - - - - - - - -	117.—
dto argintŭ - - - - - - -	96.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	113.60
Bonurĭ rurale ungare - - - - - -	89.10
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - - -	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	137.70
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	127.10
Renta de hârtiă austriacă - - - - -	89.30
Renta de argintŭ austriacă - - - - -	89.90
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	110.35
Losurĭ din 1860 - - - - - - - - -	139.—
Acţiunile băncei austro-ungare - -	964.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	343.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	302.50
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - - -	5.56
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - - -	9.36
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	57.67 1/2
Londra 10 Livres sterlinge - - - - -	117.40

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

In séra aceea însĕ, după ce adormì Greta, şeḑù artistulŭ încă lungŭ timpŭ neocupatŭ şi'ntr'o adêncă meditare, cum nu se pré obicĭnuia.

Elŭ încă n'a putută uita întêmplarea ḑilei. Prima trăsură a mândriei ce, se deşteptă în copilă, şi nedrépta asprime cu care a tractat'o, îi da multŭ de cugetatŭ, şi pentru ântéia-óră se deşteptă în elŭ noţiunea de greutatea problemei, ce-i sta înainte, — „crescerea unui copilŭ."

Fiinţa drăgălaşe a Margaretei până acum nu i-a făcutŭ nicĭ cea mai mică greutate; ea nu i-a stĕrnitŭ până acum decâtŭ cele mai blânde şi mai delicate recerinţe.

Décă însĕ cu timpulŭ s'ar nasce în caracterulŭ copilei aplecarea, de care elŭ se înfiora, aplecarea ereḑită, pentru a cărei împotrivire îi lipsia dibăcia în înţelesulŭ strînsŭ alŭ cuvêntului?....

Nu de multŭ îlŭ sfătuise unŭ cunoscutŭ alŭ sĕu, sĕ-şĭ încredinţeze fetiţa unei dame, la care ar cresce împreună cu copii de etatea ei şi observă între altele, că: „Unŭ bărbatŭ ca d-ta nu se potrivesce de locŭ ca crescĕtorulŭ unei fete!"

Elŭ a luatŭ gluméţa observare în nume de rĕu şi nevinovatului sfătuitorŭ mai că nu-i dĕdŭ o dojana. Ei, dér astăḑĭ se afla în posiţiă de a-i da dreptŭ. Elŭ se convinse deoparte, că nu posede calităţile, care le reclamă marele opŭ alŭ crescerii, de altă parte promisiunile făcute nu-i permiteau a se despărţi de copilă, pentru-că tóte fibrele inimei lui îlŭ legau de ea. Se înălţă la cugetulŭ, că Dumneḑeu, care a plântatŭ în sufletulŭ lui o asemenea iubire, nu-i va denega nicĭ înţelepciunea, de care simţia lipsă la resolvarea temei sale.

De aicĭ înainte voia elŭ a se cresce însuşĭ cu şi pentru copilă, încâtŭ îi va ajuta Dumneḑeu.

Asupra Gretei puţină impresiă făcŭ evenimentulŭ ḑilei. Visulŭ fericitŭ alŭ copilăriei sale nu era turburatŭ de nicĭ o grijă, şi când în ḑiua următóre întră érăşĭ în atelierŭ şi vĕḑù cununa scuturată zăcêndŭ într'unŭ colţŭ, o surprinse întunecósa amintire, că a fostŭ dojenită şi braţulŭ ei c'o fragedă încredere cuprinse gâtulŭ miculuĭ amoraşŭ, şoptindu-i în taină la ureche: „Greta a fostŭ erĭ neascultătóre!"

(Va urma.)

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvrie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ accelerată	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus	Tren de persóne
Viena	3.40	8.—	8.—	
Budapesta	9.20	2.—	3.10	6.10
Szolnok	11.18	4.05	7.22	9.28
P. Ladány	12.57	5.46	5.52	11.38
Oradea-mare	2.22	7.01	8.46	1.51
	2.30	7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd	3.—	7.41	10.21	2.55
Rév	3.31	8.16	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia	4.24	9.05	1.57	4.49
Huiedin	4.52	9.35	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş		Tren de persóne	4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădăşel	5.49		4.58	6.38
Cluşiu	6.02	10.35	5.26	6.56
	6.14	11.02		7.15
Apahida		11 23		7.48
Ghiriş	7.28	12.44		9.13
Cucerdea	7.52	1.27		10.04
Uióra		1.34		10.12
Vinţulŭ de susŭ		1.42		10.19
Aiud	8.21	2.07		10.45
Teiuşŭ	8.38	2.26		11.34
Crăciunelŭ		3.11		12.11
Blaşiu	9.18	3.24		12.29
Micăsasa		3.54		1.10
Copşa mică		4.09		1.30
Mediaşŭ	10.08	4.39		2.14
Elisabetopole	10.32	5.11		2.54
Sighişóra	11.07	5. 5		3.35
Haşfalĕu		6.12		4.07
Homorodŭ	12.31	7.32		5.54
Ágostonfalva		8.17		6.39
Apatia		8.37		7.13
Feldióra	1.20	9.06		7.45
Braşovŭ	1.40	9.45		8.32
	2.14			
Timişŭ	2.34			
	3.17			
Predealŭ	3.40			
Bucuresci	9.30			

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerată / Trenŭ mixtŭ	Tren de persóne
Bucuresci	7.35			
Predealŭ	12.50			
Timişŭ	1.19			
Braşovŭ	1.55			
	2.15	4.54		7.07
Feldióra	2.47	5.37		7.44
Apaţa		6.15		8.09
Ágostonfalva		6.43		8.29
Homorodŭ	3.56	7.31		9.07
Haşfalĕu		9.09		10.34
Sighişóra	5.28	9.33		10.20
Elisabetopole	5.57	10.02		11.09
Mediaşŭ	6.19	11.04		11.35
Copşa mică		11.24		12.19
		11.39		11.59
Micăsasa		11.57		12.15
Blaşiu	7.09	12.30		12.43
Crăciunelŭ		12.45		12.55
Teiuşŭ	7.42	1.13		1.07
Aiudŭ	8.05	2.28		2.11
Vinţulŭ de susŭ		2.48		2.33
Uióra		2.56		2.40
Cucerdea	8.32	3.14		2.46
Ghirişŭ	9.—	4.01		3.27
Apahida		5.28		4.47
Cluşiu	10.21	5.56		5.08
	10.41	6.45	8.—	5.32
Nădăşelŭ		7.06	8.36	
Gîhrbău		7.22	9.02	
Aghireşŭ		7.37	9.32	6.11
Stana		8.03	10.11	
B. Huiedin	11.54	8.24	10.51	6.43
Ciucia	12.24	9.04	12.16	7.12
Bucia		9.20	12.50	
Bratca		9.37	1.19	
Rév	1.03	9.55	2.—	7.51
Mezo-Telegd	1.29	10.20	3.04	8.17
Fugyi-Vásárheli		10.47	3.36	
Várad-Velencze		10.57	3.52	
Oradea-mare	1.54	11.04	4.03	8.42
	2.04	11.19	4.47	8.47
P. Ladány	3.20	1.19	7.30	10.08
Szolnok	5.—	3.31	11.51	11.51
Budapesta	7.15	6.30	9.55	1.55
Viena	1.40	1.40		7.15

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.05
Glogovaţŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulişŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborşinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăştia		11.—	11.39
Şibotŭ		11.29	12.01
Vinţulu de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiuşŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.23
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborşinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulişu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaţ	8.28	11.16	7.25
Aradu	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşeni

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Haţegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Baniţa	11.50	3.53
Petroşeni	12.30	4.25

Petroşeni-Simeria (Piski)

Petroşeni	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	6.—
Sighişóră	8.56

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.30
Ţagŭ-Budatelecu	7.27
Bistriţa	11.—

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	3.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕşŭ-Ludoşŭ	9.25

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică	2.05	4.35
Şeica mare	2.38	5.05
Lómneşŭ	3.22	5.46
Ocna	3.46	6.17
Sibiiu	4.18	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	9.10	9.50
Ocna	9.37	10.14
Lómneşŭ	10.05	10.40
Şeica mare	10.40	11.10
Copşa-mică	11.09	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Miraşteu	5.21	12.36	6.08
Oşorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	
Reghinul-sás.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-sás.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Miraşteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.31	2.02	12.06
Cheţa	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Notă: Numerii incuadraţi cu linii gróse insemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.